

HOTĂRÎRE

cu privire la Regulamentul cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale și formarea reducerilor pentru pierderi la active și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale

nr. 224 din 30.08.2007

Monitorul Oficial nr.149-152/560 din 21.09.2007

* * *

Abrogat: 01.01.2012

[Hotărîrea BNM nr.231 din 27.10.2011](#)

ÎNREGISTRAT:

Ministerul Justiției

al Republicii Moldova

_____ Vitalie PÎRLOG

nr.510 din 10 septembrie 2007

În scopul optimizării modului de reglementare, supraveghere și control al activității instituțiilor financiare și întru executarea art.11, 44 și 46 din [Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548-XIII din 21.07.95](#), Monitor Oficial al Republicii Moldova nr.56-57 din 12.10.95, și art.3, 25, 28 și 40 din [Legea instituțiilor financiare nr.550-XII din 21.07.95](#), Monitor Oficial al Republicii Moldova nr.1/2 din 01.01.96, precum și realizarea art.31 (3) din [Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.97](#), Monitor Oficial al Republicii Moldova nr.62/522 din 18.09.97, Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale și formarea reducerilor pentru pierderi la active și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale (se anexează).

2. Băncile, obligatoriu, pînă la 30.11.2007, își vor aduce politicile și procedurile interne în conformitate cu Regulamentul menționat în p.1.

3. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data de 30.11.2007 și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

4. Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale și formarea reducerilor și provizioanelor pentru pierderi la active și angajamente condiționale se abrogă Regulamentul cu privire la clasificarea creditelor și formarea reducerilor pentru pierderi la credite (fondul de risc), aprobat prin [hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.164, proces-verbal nr.24 din 22 iunie 1998](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.87-89 din 24.09.98), cu modificările și completările ulterioare.

VICEPREȘEDINTELE CONSILIULUI
DE ADMINISTRAȚIE AL BĂNCII
NAȚIONALE A MOLDOVEI

Victor CIBOTARU

Chișinău, 30 august 2007.

REGULAMENT
cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale
și formarea reducerilor pentru pierderi la active și provizioanelor
pentru pierderi la angajamente condiționale

I. BAZA

1. Prezentul Regulament este elaborat în conformitate cu împuternicirile Băncii Naționale a Moldovei prevăzute la articolele 11, 44 și 46 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei și articolele 25, 28, 33 și 40 din Legea instituțiilor financiare.

II. APLICAREA

2. Prezentul Regulament se aplică de către băncile licențiate la clasificarea și rezervarea mijloacelor în contul reduceri/ provizioane pentru pierderi la activele bilanțiere/ angajamentele condiționale ale băncii supuse riscului de credit și anume,

la următoarele active:

- conturi „Nostro”¹ în bănci, cu excepția mijloacelor bănești datorate de BNM și mijloacelor bănești înregistrate în conturile „Nostro” în băncile din străinătate care au ratingul categoriei nu mai mic de A-/A3 atribuit de către cel puțin una din agențiile Standard & Poor’s, Moody’s și Fitch-IBCA, cu condiția că băncile în cauză sînt concomitent rezidente ale țărilor cu ratingurile menționate. În cazul în care ratingul atribuit unei bănci/țări diferă de la o agenție la alta, se ia în considerație ratingul agenției care a atribuit ratingul cel mai mic;

- plasări¹ în bănci, cu excepția mijloacelor bănești datorate de BNM, plasări în băncile din străinătate care au ratingul categoriei nu mai mic de A-/A3 atribuit de către cel puțin una din agențiile Standard & Poor’s, Moody’s și Fitch-IBCA, cu condiția că băncile în cauză sînt concomitent rezidente ale țărilor cu ratingurile menționate. În cazul în care ratingul atribuit unei bănci/țări diferă de la o agenție la alta, se ia în considerație ratingul agenției care a atribuit ratingul cel mai mic;

¹ Inclusiv mijloacele ce reprezintă rezerve pentru decontări cu sistemele internaționale de plăți așa ca Western Union, Migom, Anelik etc.

- hîrtii de valoare investiționale (cu excepția celor de stat emise de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova sau celor emise de BNM (Certificatele Băncii Naționale a Moldovei) sau celor emise de Guvernul unei țări-membre a Organizației de Colaborare Economică și Dezvoltare);

- cote de participare;

- credite (inclusiv plasările și creditele overnight care au depășit termenul de rambursare de o zi, factoringul, cambiile, cambiile scontate, cardurile de credit, overdrafturile temporare permise, finanțarea tranzacțiilor comerciale, acordurile REPO, plasările-garanții în bănci, datorii debitoare privind leasingul financiar);

- debitori pe investiții capitale;

- decontări documentare;

- decontări cu persoane fizice și juridice;

și la următoarele angajamente condiționale ale băncii de acordare și investire a mijloacelor bănești pe viitor (cu excepția celor care pot fi anulate necondiționat de către bancă):

- obligațiuni de procurare a valorilor mobiliare/cotelor de participare;

- acreditive și garanții emise (cu excepția acreditivelor și garanțiilor acoperite cu mijloace bănești);

- obligațiuni de acordare a creditelor pe viitor;

- trate acceptate;

- cambii realizate cu andosamentul băncii.

Esența categoriilor de active pentru care se aplică prezentul Regulament urmează a fi determinată

în conformitate cu legislația în vigoare.

[Pct.2 modificat prin [Hot. BNM nr.171 din 11.09.2008](#), în vigoare 03.10.2008]

3. Dobânzile, comisioanele și alte venituri aferente activelor nu se supun clasificării și pentru acestea nu se rezervă mijloace în contul reduceri pentru pierderi la active.

III. REDUCERI PENTRU PIERDERI LA ACTIVE ȘI PROVIZIOANE PENTRU PIERDERI LA ANGAJAMENTE CONDIȚIONALE

4. Băncile sînt obligate să formeze și să mențină reducerile/ provizioanele pentru pierderi la active/ angajamente condiționale nu mai jos de nivelul prevăzut la capitolul V din prezentul Regulament.

4.1. Băncile clasifică activele și angajamentele condiționale cel puțin trimestrial, în corespundere cu prezentul Regulament și cu politica și procedurile proprii, elaborate de fiecare bancă în corespundere cu acesta. Activele și angajamentele condiționale noi trebuie clasificate la momentul apariției activelor în bilanțul băncii, iar angajamentele condiționale la momentul luării în evidență la conturile extrabilanțiere. În baza clasificării, mărimea necesară a mijloacelor rezervate în conturile reduceri/ provizioane pentru pierderi la active/ angajamente condiționale se determină în conformitate cu capitolul V din prezentul Regulament.

4.2. Mijloacele rezervate în contul reduceri pentru pierderi la active se utilizează pentru acoperirea activelor clasificate compromise (pierderi). Aceste active se trec la scăderi din contul reducerilor pentru pierderi la active, în corespondență cu conturile activelor în decursul următorului trimestru după data gestionară la care au fost clasificate în acest mod. Concomitent, aceste active sînt înregistrate la contul memorandum.

Activele clasificate compromise (pierderi) la data gestionară nu trebuie reflectate în bilanțul băncii la următoarea dată gestionară.

Operațiunile sus-menționate nu anulează datoria față de bancă a contrapărții și de asemenea nu denotă că banca nu poate să-și exercite în continuare dreptul legal deplin pentru a satisface pretențiile aferente activelor respective.

4.3. Sumele rambursate aferente activelor trecute la scăderi din contul reduceri pentru pierderi la active în corespondență cu conturile activelor respective se reflectă ca recuperări care majorează soldul contului reduceri pentru pierderi la active.

4.4. În cazul micșorării mărimii calculate a contului reduceri pentru pierderi la active față de mărimea formată, restituirea mijloacelor se efectuează pe aceleași conturi din care a fost format contul reduceri pentru pierderi la active.

4.5. În cazul în care angajamentul condițional se constată ca activ în bilanțul contabil (adică postul respectiv corespunde definiției și criteriilor de constatare a activului), contul provizioane pentru pierderi la angajamente condiționale se va micșora cu suma provizioanelor pentru pierderi aferentă acestui angajament condițional, iar contul reduceri pentru pierderi la active se va majora cu suma reducerilor pentru pierderi la activul respectiv care va corespunde riscului aferent acestuia la momentul înscrierii în bilanțul contabil.

4.6. În cazul în care o bancă în schimbul rambursării unui activ, supus clasificării conform prezentului Regulament, obține o cotă de participare, un activ material sau alte bunuri, a căror valoare este mai mică decît suma activului respectiv, suma neacoperită a acestuia se trece la scăderi din contul reduceri pentru pierderi la active în corespondență cu contul activului dat.

IV. CLASIFICAREA ACTIVELOR ȘI ANGAJAMENTELOR CONDIȚIONALE

5. Anterior evaluării activului și angajamentului condițional al băncii, valoarea acestuia se diminuează cu valoarea asigurărilor enumerate la capitolul I, litera E din [Regulamentul nr.3/09 cu privire la expunerile "mari"](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.70, art.31).

[Pct.5 în redacția [Hot.BNM nr.86 din 30.04.2010](#), în vigoare 11.06.2010]

5¹. La evaluarea activelor și angajamentelor condiționale banca va ține cont cel puțin de următoarele:

- a) situația financiară curentă a contrapărții evaluată din punct de vedere a capacității de onorare a angajamentelor;
- b) respectarea condițiilor contractuale;
- c) capacitatea de plată a contrapărții bazată pe evoluția istorică financiară și estimările viitoare ale fluxului mijloacelor bănești;
- d) valoarea curentă de comercializare a obiectului gajului și gradul de lichiditate a acestuia pe piața Republicii Moldova;
- e) mediul de afaceri al contrapărții, starea sectorului economic în care activează și poziția în cadrul acestui sector;
- f) istoria de credit privind respectarea de către contraparte a obligațiilor asumate prin contractele de credit;
- g) respectarea business-planului sau argumentării tehnico-economice (inclusiv cu modificările și completările ulterioare);
- h) situația financiară și capacitatea de plată a garantului sau a asiguratorului;
- i) alți factori care pot afecta respectarea de către contraparte a condițiilor contractuale.

[Pct.5¹ introdus prin [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

6. În cazul angajamentului condițional, după determinarea valorii conform p.5, acestuia i se aplică factorul de transformare creditară în conformitate cu nota din Raportul 11. Evaluarea suficienței capitalului ponderat la risc din Instrucțiunea cu privire la modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor financiare.

7. După aplicarea prevederilor p.5 și 6, activele și angajamentele condiționale ale băncii se evaluează și ulterior se includ în una din următoarele categorii:

7.1. Activ/angajament condițional standard.

Activul/angajamentul condițional se consideră standard în cazul în care nici una din definițiile expuse la pct.7.2.-7.5. nu este aplicabilă și dacă:

- a) nu are plăți expirate;
- b) sînt respectate toate condițiile contractuale, inclusiv cerințele de constituire a garanției;
- c) nu a fost renegociat;
- d) situația financiară a contrapărții și fluxurile mijloacelor bănești viitoare estimate atestă o înaltă capacitate de executare a angajamentelor acesteia și executarea obligațiilor curente și viitoare;
- e) banca dispune de informații actualizate privind situația financiară a contrapărții (cel puțin trimestrial) și privind sursele de rambursare a datoriilor, precum și alte documente aferente activității contrapărții;
- f) nu este nici un motiv de a considera că banca în prezent sau pe viitor va fi expusă riscului pierderii.

[Pct.7.1 în redacția [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

7.2. Activ/angajament condițional supravegheat.

Activul/angajamentul condițional se va considera supravegheat în cazul în care capacitatea de plată a contrapărții este una bună, gradul de lichiditate a obiectului gajului (constituit) are caracteristici stabile, banca a primit toate informațiile și datele necesare evaluării situației financiare, dar persistă, cel puțin, unul din următorii factori:

- a) există probleme potențiale legate de situația financiară a contrapărții, iar în cazul creditului și de garantarea acestuia;
- b) există probleme potențiale privind executarea obligațiilor contrapărții din cauza fluxurilor mijloacelor bănești neregulate (cu excepția celor cu caracter sezonier) și dificil de controlat, deși bonitatea lor nu s-a deteriorat;
- c) activul este utilizat în alte scopuri decît cele prevăzute în contract;

- d) recuperarea plăților se face cu întârziere de la 31 pînă la 90 de zile;
- e) au avut loc mai multe modificări ale termenelor de achitare a plăților prestabilite conform contractului;
- f) nu se respectă îndeplinirea business-planului sau a argumentării tehnico-economice (inclusiv cu modificările și completările ulterioare).

Asemenea activ/angajament condițional necesită o atenție din partea conducerii băncii, deoarece dacă nu vor fi luate măsuri privind soluționarea acestor probleme, ele pot duce la deteriorarea activului/angajamentului condițional și la reducerea probabilității privind satisfacerea pe viitor a creanțelor băncii aferente acestuia.

[Pct.7.2 în redacția [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

7.3. Activ/angajament condițional substandard.

Activul/angajamentul condițional se consideră substandard în cazul în care, în condițiile existenței certitudinii băncii privind deservirea și rambursarea activului, există riscul pierderilor mai înalt decît cel obișnuit și persistă, cel puțin, unul din următorii factori:

- a) situația financiară a contrapărții se înrăutățește;
- b) garanția (dacă aceasta există) este insuficientă sau se înrăutățește;
- c) banca nu a primit informații actualizate suficiente privind situația financiară a contrapărții (cel puțin trimestrial) și privind sursele de rambursare a datoriilor, precum și alte documente aferente activității contrapărții;
- d) fluxurile mijloacelor bănești ale contrapărții sînt estimate a fi insuficiente pentru executarea regulată a obligațiilor acesteia;
- e) recuperarea plăților se face cu întârziere de la 91 pînă la 180 de zile.

Asemenea activ/angajament condițional necesită o atenție deosebită din partea conducerii băncii, deoarece există probabilitatea că banca va suporta pierderi, dacă nu vor fi înlăturate neajunsurile.

[Pct.7.3 în redacția [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

7.4. Activ/angajament condițional dubios (îndoielnic).

Activul/angajamentul condițional se consideră dubios (îndoielnic) în cazul în care există un risc înalt al pierderilor provocat de, cel puțin, unul din următorii factori:

- a) există probleme, inclusiv legate de situația financiară și mediul de afaceri al contrapărții, precum și de deteriorarea surselor de rambursare a datoriilor, care pun la îndoială și scad probabilitatea satisfacerii creanțelor actuale/viitoare ale băncii aferente activului/angajamentului condițional în volum deplin în baza circumstanțelor, condițiilor create;
- b) probabilitatea pierderilor este extrem de mare, dar există anumiți factori importanți, concreți și bine argumentați care în curînd se vor realiza și care pot contribui la satisfacerea totală sau parțială a creanțelor actuale/viitoare ale băncii aferente activului/angajamentului condițional;
- c) recuperarea plăților se face cu întârziere de la 181 pînă la 360 de zile;
- d) a fost intentat procesul de insolvență a contrapărții pe parcursul relațiilor contractuale aferente acestui activ/angajament condițional;
- e) activul face obiectul unui litigiu în instanța de judecată.

Clasificarea acestui activ/angajament condițional în categoria "compromis (pierderi)" se amîină pînă la o determinare mai precisă a stării activului/angajamentului condițional dat.

[Pct.7.4 în redacția [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

7.5. Activ/angajament condițional compromis (pierderi).

Activul/angajamentul condițional se consideră compromis (pierderi) în cazul în care la momentul clasificării nu pot fi satisfăcute creanțele actuale/viitoare ale băncii aferente acestuia, nu există argumente în favoarea faptului că activul poate fi recuperat și/sau persistă, cel puțin, unul din următorii factori:

- a) contrapartea se află în proces de lichidare (cu excepția băncilor în proces de lichidare din

Republica Moldova și a contrapărților a căror datorii sînt garantate cu imobil);

b) obiectul gajului lipsește;

c) recuperarea plăților se face cu întârziere de 361 de zile și mai mult;

d) alți factori care constituie motive pentru a considera ferm că recuperarea activului nu este posibilă.

[Pct.7.5 în redacția [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

8. Dacă activele/ angajamentele condiționale pot fi clasificate diferit, conform criteriilor date, acestea se referă la o categorie mai dură.

8¹. Prolongarea și renegocierea unui activ nu poate să determine clasificarea acestuia într-o categorie mai bună, decît cea care a fost la data prolongării sau renegocierii.

[Pct.8¹ introdus prin [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

8². Activele/angajamentele condiționale clasificate ca substandard, dubios și compromis sînt considerate neperformante. În cazul în care contrapartea dispune de mai multe active/angajamente condiționale acordate de aceeași bancă și oricare dintre acestea sînt clasificate ca neperformante, toate datoriile contrapărții urmează a fi clasificate în aceeași categorie de active/angajamente condiționale neperformante.

[Pct.8² introdus prin [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

9. În cazul în care satisfacerea cerințelor băncii aferente anumitor active/ angajamente condiționale (evaluate conform p.7) poate fi influențată și de circumstanțele și condițiile existente într-o țară străină ca urmare a evaluării activelor/ angajamentelor condiționale respective, acestea trebuie incluse în una din următoarele categorii:

9.1. Standard: Țările cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la AAA/Aaa pînă la A-/A3 inclusiv.

9.2. Supravegheat: Țările cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la BBB+/Baa1 pînă la BBB-/Baa3 inclusiv.

9.3. Substandard: Țările cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la BB+/Ba1 pînă la BB-/Ba3 inclusiv.

9.4. Dubios (îndoielnic): Țările cărora le este atribuit de către una din companiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la B+/B1 pînă la CCC-/Caa3/C inclusiv.

9.5. Compromis (pierderi): Țările cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la CC/Ca/ DDD pînă la R/C/D inclusiv.

10. În cazul în care ratingul atribuit unei țări diferă de la o agenție la alta, se ia în considerație ratingul agenției care a atribuit ratingul cel mai mic.

11. Țara, care nu a fost evaluată de către una dintre agențiile menționate în p.9 din prezentul regulament va fi evaluată de către bancă, de sine stătător, în baza politicilor și procedurilor interne ale sale.

12. În situația în care clasificarea activului/ angajamentului condițional conform p.7 este diferită de clasificarea acestuia conform p.9, acesta se referă la categoria mai dură.

13. La clasificarea activelor și angajamentelor condiționale se ține cont inclusiv de prevederile anexei nr.1 la prezentul Regulament.

V. REZERVAREA NECESARĂ A MIJLOACELOR ÎN CONTURILE REDUCERI PIERDERI LA ACTIVE ȘI PROVIZIOANE PENTRU PIERDERI LA ANGAJAMENTE CONDIȚIONALE

14. Suma necesară a mijloacelor pentru rezervarea în conturile reduceri/ provizioane pentru pierderi la active/ angajamente condiționale se formează în următoarele mărimi de la suma activelor/ angajamentelor condiționale din fiecare categorie de clasificare conform p.7 sau 9:

(1) Standard

2%

(2) Supravegheate	5%
(3) Substandard	30%
(4) Dubioase (îndoielnice)	60%
(5) Compromise (pierderi)	100%

15. Completarea conturilor reduceri/ provizioane pentru pierderi la active/ angajamente condiționale pînă la nivelul necesar se efectuează în volum integral din contul cheltuielilor (conturile „Defalcări pentru reduceri pentru pierderi la active” și „Cheltuieli cu provizioane la angajamente condiționale”) și se reflectă în bilanțul contabil și în raportul privind rezultatele financiare ale băncii.

VI. POLITICI PRIVIND MANAGEMENTUL RISCULUI DE CREDIT

16. Banca va dispune de politici și proceduri interne de management al riscului de credit care vor prevedea, inclusiv identificarea, monitorizarea și evaluarea acestuia în funcție de profilul de risc al băncii în scopul menținerii permanente a unui mediu al riscului de credit adecvat și controlat în modul corespunzător.

16¹. Politica de management al riscului de credit va cuprinde cel puțin următoarele componente:

- 1) procesul și modalitățile de asumare a riscului de credit;
- 2) criteriile de definire și modalitățile de aprobare a activelor și angajamentelor condiționale noi, precum și a activelor prolongate și renegociate;
- 3) proceduri de administrare efectivă a creditului care să includă:
 - a) analiza continuă a capacității debitorului de a achita plățile conform contractului și determinarea nivelului de îndatorare totală a debitorului;
 - b) examinarea permanentă a documentației aferente creditului (contractul de credit, de gaj și alte garanții, documente ce atestă situația financiară a contrapărții, etc.);
 - c) evaluarea sistemului de clasificare pentru ca acesta să corespundă cu specificul, mărimea și complexitatea activităților băncii;
- 4) proceduri comprehensive pentru identificarea activelor și angajamentelor condiționale neperformante;
- 5) derularea testelor de stres în scopul identificării punctelor slabe sau a vulnerabilităților potențiale privind pozițiile riscului de credit, în baza diferitelor scenarii de stres;
- 6) procesul de monitorizare în vederea conformării cu limitele stabilite privind asumarea riscului de credit;
- 7) procesul de raportare internă care să asigure conducerea băncii cu informații adecvate de măsurare, estimare și raportare a mărimii și calității riscului de credit.

[Cap.VI în redacția [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

VII. RAPORTĂRILE

17. Banca prezintă raportul privind clasificarea activelor și angajamentelor condiționale și privind reducerile pentru pierderi la active/angajamente condiționale în conformitate cu [Instrucțiunea cu privire la modul de întocmire și prezentare de către bănci a unor rapoarte referitoare la activitatea financiară](#), aprobată prin [hotărîrea Consiliului de administrație a Băncii Naționale a Moldovei nr.36 din 08.08.1997](#), cu modificările și completările ulterioare.

[Pct.17 în redacția [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]

Anexa nr.1
la Regulamentul cu privire la clasificarea
activelor și angajamentelor condiționale
și formarea reducerilor pierderi la active
și provizioanelor pentru pierderi
la angajamente condiționale

Particularități privind clasificarea unor active

și angajamente condiționale

A. Activul/angajamentul condițional (cu excepția activului/angajamentului condițional aferent cardurilor de credit și activului/angajamentului condițional care reprezintă rezerve pentru decontări cu sistemele internaționale de plăți) care a fost prolongat sau renegociat se clasifică:

1. În cazul prolongării – nu mai sus de categoria “supravegheat” pentru activele care la data prolongării sînt clasificate în categoria “standard” sau “supravegheat” și nu mai sus de categoria activului la data prolongării pentru activele care la aceeași dată sînt clasificate în categoria “substandard” sau “dubios (îndoielnic)”, dacă dobînda calculată la data prolongării a fost achitată băncii. În așa fel acesta se clasifică pentru o perioadă de 3 luni după prolongare, dacă dobînda și suma de bază a activului/angajamentului condițional vor fi achitate regulat (cel puțin lunar). Ulterior, pentru activele care la data prolongării sînt clasificate în categoria “substandard” sau “dubios (îndoielnic)”, dacă dobînda și suma de bază a activului/angajamentului condițional vor fi achitate regulat (cel puțin lunar), acesta ar putea fi clasificat mai favorabil în funcție de circumstanțe. În caz contrar, se face o clasificare mai dură.

2. În cazul renegocierii – nu mai sus de categoria “substandard” pentru activele care la data renegocierii sunt clasificate în categoria “standard” sau “supravegheat” și nu mai sus de categoria activului la data renegocierii pentru activele care la aceeași dată sînt clasificate în categoria “substandard” sau “dubios (îndoielnic)”, dacă dobînda calculată la data renegocierii a fost achitată băncii sau urmează a fi achitată în primele 3 luni după data renegocierii. În așa fel acesta se clasifică pentru o perioadă de 3 luni după renegociere, dacă dobînda și suma de bază a activului/angajamentului condițional vor fi achitate regulat (cel puțin lunar). Ulterior, pentru activele care la data renegocierii sînt clasificate în categoria “substandard” sau “dubios (îndoielnic)”, dacă dobînda și suma de bază a activului/angajamentului condițional vor fi achitate regulat (cel puțin lunar), acesta ar putea fi clasificat mai favorabil în funcție de circumstanțe. În caz contrar, se face o clasificare mai dură.

B. Activul/angajamentul condițional cu rambursarea/stingerea la vedere se clasifică nu mai sus de categoria “supravegheat” de la data la care a expirat termenul primei achitări a dobînzii sau de la data la care banca cere rambursarea/stingerea activului/angajamentului condițional și cerința nu este satisfăcută.

În cazul în care activul ulterior este prolongat sau renegociat se efectuează clasificarea conform punctului A.

În cazul în care au fost rambursate plățile față de activul expirat* și activul devine la termen, atunci acest activ poate fi clasificat ca standard sau supravegheat în dependență de circumstanțe. În cazul în care la astfel de activ iar nu se achită plata în termen de 30 de zile, acesta se clasifică nu mai sus ca substandard, în dependență de circumstanțe.

* **Notă:** similar noțiunilor de “credit expirat”, “credit renegociat”, “credit prolongat”, stipulate în Regulamentul cu privire la creditele expirate, [HCA al BNM nr.130 din 15.05.98](#)

C. Creditul de consum în valoare de pînă la 30 mii lei și creditul acordat persoanei juridice, persoanei fizice care practică activitate de întreprinzător, precum și persoanei care practică activitate profesională de avocat sau notar în valoare de pînă la 100 mii lei care nu este garantat cu gaj sau prin alte mijloace de garantare, a căror rambursare se bazează numai pe obligația debitorului și pe procedurile asigurătorii interne ale băncii, precum și datoriile debitoare ale persoanelor fizice și juridice în valoarea respectivă se clasifică în felul următor:

1. Pentru creditele/ datoriile debitoare a căror plată** se efectuează nu mai rar decît o dată pe lună:

** **Notă:** conform noțiunii “plata” stipulată în Regulamentul cu privire la creditele expirate, [HCA al BNM nr.130 din 15.05.98](#)

- în cazul în care debitorul a reținut plățile pînă la 30 de zile creditul urmează a fi clasificat nu mai sus ca supravegheat;

- în cazul în care debitorul a reținut plățile de la 31 pînă la 60 de zile creditul urmează a fi clasificat

nu mai sus ca substandard;

- în cazul în care debitorul a reținut plățile de la 61 pînă la 90 de zile creditul urmează a fi clasificat nu mai sus ca dubios (îndoielnic);

- în cazul în care debitorul a reținut plățile cu mai mult de 90 de zile creditul urmează a fi clasificat nu mai sus drept compromis (pierderi).

2. Creditele/ datoriile debitoare a căror plată se efectuează mai rar decît o dată pe lună se clasifică într-o categorie mai dură decît cea prevăzută la punctul 1, cu excepția celor care deja au fost clasificate în categoria compromis (pierderi).

3. Pe lîngă respectarea termenelor de achitare a plăților la credite/ datorii debitoare, în cadrul procesului de clasificare, urmează a fi evaluate procedurile asigurătorii interne privind acordarea/apariția, supravegherea și rambursarea creditelor/ datoriilor debitoare ale persoanelor fizice și juridice. Adițional, la clasificarea creditelor/ datoriilor debitoare ale persoanelor juridice urmează să se țină cont și de situația financiară a acestora. În cazul constatării unor neajunsuri substanțiale ale acestora, creditul/ datoria debitoare urmează a fi clasificat într-o categorie mai dură, decît cele prevăzute în p.1 și 2, în dependență de circumstanțe.

D. Creditele acordate și angajamentele condiționale ale băncii de acordare a mijloacelor bănești pe viitor unui debitor (cu excepția băncilor), datoriile căruia depășesc de 8 ori capitalul propriu (în cazul în care nu există alte probleme potențiale sau reale, legate de starea financiară a acestuia sau de asigurarea creditului) se clasifică nu mai sus ca supravegheat.

E. În cazul realizării de către bancă a angajamentului condițional în favoarea persoanei terțe (așa ca garanțiile, acreditivile și alte plăți efectuate de către bancă în favoarea persoanei terțe în cazul neîndeplinirii angajamentelor de plată de către clientul băncii conform prevederilor acordului clientului cu persoana terță sau în baza altor condiții) și reflectării creanței respective ca activ al băncii (cu excepția angajamentelor condiționale care au fost emise în cadrul liniilor de credit), acesta va fi clasificat nu mai sus ca substandard.

F. La clasificarea valorilor mobiliare și cotelor de participare, evaluarea se efectuează ținînd cont de situația financiară a emitentului, valorii mobiliare și respectiv agentului economic în care banca deține cote de participare. Suma valorilor mobiliare investiționale supusă clasificării trebuie să includă după caz, prima sau scontul.

G. La clasificarea angajamentelor condiționale se evaluează persoana care va deveni debitorul băncii sau care va avea creanță față de bancă ca urmare a realizării contractului aferent angajamentului respectiv.

H. La clasificarea activelor/angajamentelor condiționale:

1. În cazul în care debitorul beneficiază de credit în valută străină sau atașat la valuta străină și acesta nu dispune de venituri în astfel de valută în mărime suficientă pentru deservirea și rambursarea angajamentelor în valută străină sau atașate la valuta străină conform prevederilor contractuale, atunci creditul urmează a fi clasificat conform propriilor reglementări care specifică aplicarea în cadrul clasificării a unui grad mai mic de îndatorare, o analiză mai exigentă a fluxurilor mijloacelor bănești prognozate etc. În cazul lipsei unor astfel de reglementări, creditul respectiv se clasifică într-o categorie mai dură cu un nivel, comparativ cu cazurile cînd debitorul dispune de venituri în valută străină.

2. În cazul în care dobînda aferentă activului este cerută spre plată o dată în trimestru, activul se clasifică nu mai sus de categoria "supravegheat", o dată în semestru – nu mai sus de categoria "substandard", o dată în an – nu mai sus de categoria "dubios". Clasificarea respectivă se aplica și în cazul în care banca acordă debitorului o perioadă de grație privind achitarea dobînzii mai mare de un trimestru.

Prevederea respectivă nu se extinde asupra activelor care au drept scop finanțarea activităților sezoniere din domeniul agriculturii (periodicitatea plății dobînzilor nu trebuie să fie mai mare ca 6 luni), celor investiționale care se caracterizează prin ciclul îndelungat de obținere a profiturilor (periodicitatea plății dobînzilor nu trebuie să fie mai mare de 6 luni), creditelor acordate Guvernului Republicii Moldova, precum și asupra activelor a căror sursă sînt mijloacele bănești obținute sub formă de credit de la organizațiile financiare internaționale, în cazul în care este stabilită o anumită periodicitate privind

achitarea dobânzilor aferente acestor mijloace bănești. Activele menționate urmează a fi clasificate conform propriilor reglementări care specifică aplicarea în cadrul clasificării a unui grad mai mic de îndatorare, o analiză mai exigentă a fluxurilor mijloacelor bănești prognozate etc.

3. Creditul nou – acordat urmează a fi clasificat nu mai sus de categoria “substandard”, dacă anterior deciziei de acordare banca nu a dispus de informații ce țin de istoria de credit de la birourile istoriilor de credit licențiate în Republica Moldova și, după caz, de altă informație relevantă care se referă la respectarea de către debitor a obligațiilor sale contractuale în ultimii 3 ani (certificate de la alte bănci; extrase din conturile deschise la alte bănci și altă informație ce face posibilă evaluarea istoricului respectării obligațiilor contractuale), precum și în cazul în care debitorul a refuzat să dea acceptul de a prezenta informația la birourile istoriilor de credite. O astfel de clasificare se efectuează de către bancă pînă la obținerea informațiilor respective, precum și în cazul în care banca nu dispune de informații actualizate (la modificarea oricăror condiții contractuale sau cel puțin anual) ce țin de conținutul istoriei de credit privind respectarea de către debitor a obligațiilor asumate prin contractele anterioare de credit.

[Anexa nr.1 completată prin [Hot.BNM nr.82 din 21.04.2011](#), în vigoare 27.05.2011]

[Anexa nr.1 modificată prin [Hot.BNM nr.229 din 18.11.2010](#), în vigoare 07.01.2011]